

آموزش شاد و شادی آموزش

شاد بودن هنر است، شاد کردن هنری والاتر^۱.

انسان موجودی است که همان اندازه که به هوا و غذا نیاز دارد، نیازمند شادی هم هست. انسان‌های غمگین زودتر از انسان‌های شاد به بیماری دچار می‌شوند و معمولاً عمر کمتری دارند. معلمی هم حرفه‌ای است که با انسان‌ها سر و کار دارد؛ هر چند، به عنوان شاغل در یک حرفه‌ی تعریف شده، وظیفه‌ی تدریس داشته باشد. اما فکر کنید این معلم با مجموعه‌ای از انسان‌های کوچک غمگین روبه‌رو باشد! آیا یک کلمه هم می‌تواند به آن‌ها پیام‌رساند؟ و فکر کنید، معلم خودش غمگین باشد! آن وقت مصداق مصرع «افسرده دل، افسرده کند انجمنی را»^۲ خواهد بود.

پس معلم دو وظیفه‌ی غیرسازمانی دارد؛ یکی شاد بودن و دیگری شاد کردن. که هر دو لازم و ملزوم همدیگرند. معلم غمگین نمی‌تواند شادی بیافریند و معلم شاد باید راه شاد کردن بچه‌ها را آموخته باشد. شادی ایجاد رضایت درونی در افراد است. وقتی معلم کاری می‌کند که بچه‌ها خودشان یاد بگیرند، این رضایت درونی را در آن‌ها ایجاد می‌کند. درست این است که معلم خودش روی خودش کار کند. معلم باید کارش را درست انجام بدهد و از کار خودش رضایت داشته باشد تا شاد و راضی باشد؛ تا مصداق «از کوزه همان برون تراود که در اوست»^۳ بشود.

این شادی دائمی معلم، بی‌گمان به کودکانی که هر روزه با آن‌ها سر و کار دارد، سرایت می‌کند. شادی مثل خیلی از پدیده‌های هستی مسری است. کافی است به تصویری که در آن خنده و یا حتی لیخندی نقش بسته است نگاه کنیم و اثر فوری آن را که نقش بستن لبخند بر لبانمان است، حس کنیم. معلم باید ابتدا شادی خودش را عمیق و عمیق‌تر کند و بعد راه‌های شاد کردن کودکان را بیاموزد.

سال گذشته در بازدید از مدرسه‌ای در آران کاشان^۴ پدیده‌ی جالبی دیدم که نقش آن، پس از گذشت یک سال، همچنان در ذهنم مانده است: شاد بودن هر چیزی که به چشم می‌خورد؛ از آسفالت کف حیاط تا دیوارها و پنجره‌ها و از مستخدم مدرسه تا مدیر محترم آنجا. گویی فضای مدرسه را به عطر شادی آغشته بودند. وقتی با معلمان و کارکنان اداری مدرسه هم صحبت شدم، متوجه شدم شادی اصل اول این مدرسه است. و نتیجه‌اش این بود که دانش‌آموزان مدرسه از شادی عمیقی برخوردار بودند و اتفاقاً درس‌خوان‌تر و فعال‌تر از دانش‌آموزانی بودند که در بیشتر مدرسه‌های دیگر دیده بودم.

رمز موفقیت این مدرسه ایجاد فضای شاد و فعال از هر لحاظ در مدرسه بود.

تصویر روی جلد این شماره به پایه‌ی اول همان مدرسه مربوط است. نکته‌ی مهم این است که همه‌ی کسانی که در آن مدرسه بودند، همگی با هم به ایجاد فضای شاد در مدرسه کمک می‌کردند. آن‌ها هنر شاد بودن و والاتر از آن، هنر شاد کردن را به خوبی بلد بودند و به کار می‌بردند. شاد بودن هزینه‌ای ندارد و شاد کردن هزینه‌اش کمتر از شاد بودن است.

محیط مدرسه و کلاستان را شاد کنید، آنگاه منتظر نتایج عالی آن باشید.

۱. زاله اصفهانی (۱۳۰۰ اصفهان - ۱۳۸۶ لندن)

۲. منسوب به قائم مقام

۳. از رباعیات شیخ بهایی

۴. گزارش آن در شماره‌ی ۸ سال ۹۶ در ماهنامه چاپ شد.